

A

Liesbeth baat een landbouwbedrijf uit in de Handzamevallei. De meeste weiden zijn laag gelegen en overstromen regelmatig. Deze natte weiden noemt men hier broeken. In de zomer grazen de koeien van Liesbeth er. Of het gras blijft lekker groeien om te maaien. Zo hebben de dieren ook in de winter voldoende voedsel.

OPPRACHT: Vlakbij deze foto staan 2 huizen. Het cijfer dat je hier nodig hebt voor CODE WATERLAND is het cijfer dat tussen de 2 huisnummers van die huizen hoort.

B

Marianne woonde lang geleden in een klein huisje langs de Handzamevaart. Haar man was schipper en vervoerde met zijn boot vooral bakstenen. Hun boot had echter geen motor en moest dus getrokken worden. En geloof het of niet dat was de taak van Mariannel. Het was dus een heel sterke vrouw. Het trekken van een boot wordt "jagen" genoemd, vandaar dat een weg of pad naast een waterloop vaak het "jaagpad" heet.

OPPRACHT: In de buurt van dit huisje (aan de overkant van de straat weg van de woonkern) staat een infobord met het jaartal waarin de Handzamevallei als Europees Vogelrichtlijngebied (beschermde vogelgebied) werd erkend. Het laatste cijfer van dat jaartal is een onderdeel van de code.

C

Heinrich kwam met het Duitse leger aan in deze streek tijdens de Eerste Wereldoorlog. Zijn vijanden, de belgen, hadden bij het begin van de oorlog en dankzij het systeem van sluizen, in onder andere Nieuwpoort, zowel de Handzame- als IJzervallei onder water. Deels hierdoor kon het Duitse leger niet verder oprukken. Heinrich was actief in de buurt van Klerken. Het dorp ligt op een heuvelrug tussen beide valleien en op één van de hogere punten staat een oude windmolen. Elke dag opnieuw beklom Heinrich deze molen. Van hieruit bespoonde Heinrich de geallieerden in de IJzervallei. Pas op het einde van de oorlog heroverden de Belgen de molen. Klim tot bovenaan in deze molenruïne en geniet van het indrukwekkende uitzicht.

OPPRACHT: Op de romp van de Vredesmolen hangt een gedenkplaat. Het cijfer dat het vaakst op deze plaat voorkomt, is een onderdeel van de code.

D

Tijdens de ...middeleeuwen begraaften schapen heel wat gebieden in wat nu de polders zijn. Pieter was één van de drie herders die in de 18de eeuw nog actief waren in de Handzamevallei. Hij trok met zijn kudde langs de dijken van de Handzamevaart in de buurt van Vladslo. In 1754 had hij 65 lammeren en 75 oolen.

OPPRACHT: Op het infobord over de oorlogshaven Einsdijk staan een aantal foto's. Op één zijde van het bord staat maar één foto. Hoeveel bomen staan op die afbeelding? Dit cijfer is een onderdeel van de code.

E

Jozefien was een turfsteekster. "Een wat?", denk je nu waarschijnlijk. We leggen het even uit: turf is een laag onder de grond, we kunnen het dus niet zien. Lang geleden werd deze laaggelegen streek regelmatig overspoeld door de zee. Moerassen, graslanden en zelfs volledige bossen werden overstromd en bedekt door een laag klei die de zee met zich meebracht. Die zware kleilaag drukte de planten in die gebieden samen en omdat er geen zuurstof meer bij kon, rotte het ook niet weg. Die laag noemen we turf of ook wel veen. Hier en daar in deze streek kun je dus vlak onder de eerste laag klei nog steeds een turflaag terugvinden. Een turfsteekster als Jozefien groef het goedje op en gebruikte dit vooral als brandstof om bijvoorbeeld het huis te verwarmen of om bakstenen te bakken. De Blankaartvijver is vermoedelijk ontstaan door turfontginning. Op de parking van de Blankaart vind je trouwens een aantal zwartgeblakerde bomen die men in die turflaag heeft gevonden. Die bomen groeiden hier enkele duizenden jaren geleden!

OPPRACHT: Het kasteel gevonden? Mooi hé! Ooit stond hier een ander kasteel, maar door oorlog werd het vernield. Vier jaar lang duurde de heropbouw van dit huidige gebouw. Zoek in welk jaar dit kasteel werd afgewerkt. Neem het laatste cijfer van dit jaartal en je hebt er alweer een stukje van de code bij!

triptip

Benieuwd naar boerderijidreien? Ga dan zeker eens langs in het Kakelend Kippenmuseum. Naast de vele diertjes is er ook een leuke speeltuin! (Wittepoortstraat 25 in Merkem)

A

triptip

Het dorp Werken is veel meer dan dit schippersverhaal. Ga even terug richting het centrum en ontdek het Landschapsbelevingscentrum 'De Handzamevallei'. Je leert er alles over de rijke geschiedenis van het dorp en het waterverhaal van de vallei. (Vladslostraat 9)

D

triptip

Alles wat je hier rond je ziet werd vernield tijdens WO1. Wil je meer ontdekken over deze oorlog? Bezoek dan zeker eens de Dodengang of IJzertoren!

F

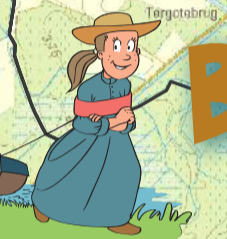
triptip

Vanuit het nabijgelegen landschapsbelevingscentrum in Werken kun je 'De Natte Broekenroute' afstappen. Er is zelfs een versie voor kinderen. Je kunt de app downloaden op je smartphone.

H

triptip

Wil je eens gaan varen op de Handzamevaart? Dat kant Diverse organisaties geven je de kans om zowel de IJzer- als Handzamevallei van op het water te ontdekken. Contacteer een dienst toerisme voor meer info.

B

triptip

Hier ligt het Blankaartpad, een prachtige wandelroute door dit gebied. Maar ook per fiets kun je meer leren over de Blankaart met de kindvriendelijke fietsroute 'Met Jaek en Nink naar de Blankaart'. Die is gratis te verkrijgen in de toeristische dienst van Diksmuide.

G

triptip

Rij eens tot het nabijgelegen dorp Houthulst. In de Poelkappellestraat vind je er een indrukwekkende Belgische militaire begraafplaats. Er liggen heel wat slachtoffers van de slag bij de Vredesmolen.

C

triptip

Zin om nog meer te speuren? Vraag dan in het kasteel naar de speurfolder 'Vermist in De Blankaart'. Een speurtocht voor het hele gezin.

E

triptip

Karel vist elke zaterdag enkele uurtjes aan de waterkant. Hij vist vooral op paling. Af en toe vangt hij ook een snoek, één van de grootste vissen die hier voorkomen. Vroeger hadden ze hier een bijzondere manier om snoek te vangen: ze gingen ze rapen! Als in het voorjaar de weiden langs de IJzer en Handzamevaart overstromden, raapten ze nadat het water supersnel was weggetrokken, de vissen gewoon op van de grond. Grappig toch? Langs de Handzamevaart in Diksmuide was er trouwens een echte vismarkt. Het gebouwtje, de vismijn, staat er nog altijd.

OPPRACHT: De visvrouw Jette staat vis te snijden op de vismarkt. Hoeveel visstaarten vind je in de vismijn?

G

Frans was één van de vele jagers die vroeger in het gebied actief waren. In de broeken had men een speciale manier van jagen: de loerjacht. In de weiden werden kleine, ondiepe putten gegraven. Op die plassen zetten ze tamme eenden, die op hun beurt wilde soortgenoten lokten. Naast die put zat de jager dan in een schuilhut van waar hij kon vuren. Dit gebied is sinds vele jaren een beschermd vogelgebied, hierdoor is jagen op vandaag nog zeer beperkt. Het gebruiken van levende lokvogels is trouwens helemaal verboden. De aanzitputten worden dus niet meer gebruikt. Enkele aanzitputten zijn nu waterparadijsjes voor vogels, kikkers en libellen.

OPPRACHT: Lees de info over de roerdomp op het infobord. Er staat een postcode in de informatie, het eerste cijfer is een onderdeel van CODE WATERLAND.

H

De zwaarste job was misschien wel die van André. Hij was grachtdelver. Om dit natte, laaggelegen gebied droog te houden, werden in de voorbije eeuwen heel wat sloten, grachten en kanaaltjes gegraven. Die moesten op hun beurt goed onderhouden worden. Samen met zijn collega's haalde André met de spade het slib uit de vele waterwegen en zo bleven de overstromingen beperkt. Ondertussen gebeurt dit alles een pak eenvoudiger met een kraan. Delvers werden ook ingezet om waterlopen te verbreden of uit te diepen zodat boten er konden varen. De Handzamevaart was bijvoorbeeld beschikbaar tot aan de Barisdam. Daar was een haventje met zwaikom. We zeggen immers niet dat een boot draait, maar zwaait.

OPPRACHT: Even verderop staat de historische Barisdamhoeve, een beetje verscholen tussen de bomen. Hoeveel raamopeningen kijken uit op de Handzamevaart? Dit getal is het laatste cijfer van CODE WATERLAND. (Opgelet: het raam boven de deur telt NIET mee!)

